

College voor Examen

VOORLICHTINGSBROCHURE

Pilot rekentoets VO voorjaar 2012

- vmbo (2F)
- havo/vwo (3F)

Versie 1.0, september 2011

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding (specifiek – pilot rekentoets VO)	3
3	Activiteiten tot aan de digitale afname.....	5
3.1	Aanmelden (specifiek – pilot rekentoets VO)	5
3.2	Verplichte systeemcheck.....	5
3.3	Proef op de Som.....	9
3.4	Technische ondersteuning (algemeen)	10
3.5	Niet deelnemen (specifiek pilot rekentoets VO)	11
4	Pilot rekentoets VO.....	12
4.1	Flexibele afname	12
4.2	Afnameperiode	12
4.3	Toetsduur.....	12
4.4	Alleen vooruit navigeren	12
4.5	Kandidaten met een beperking.....	12
4.6	Hulpmiddelen.....	12
4.7	Geen handmatige correctie	12
4.8	Data retour.....	13
4.9	Vaststellen cijfer.....	13
4.10	Enquêtes.....	13
4.11	Evaluatie van pilot rekentoets VO	13

2 Inleiding (specifiek – pilot rekentoets VO)

In 2014 zal de rekentoets VO een verplicht onderdeel van het eindexamen zijn. In de aanloop daar naartoe wordt in 2012 een pilot uitgevoerd. De rekentoets VO is een digitale toets die wordt afgenomen in ExamenTester.

Doel van de pilot rekentoets VO

De pilot van de rekentoetsen VO stellen de betrokken VO-scholen, het CvE en Cito in staat om te oefenen met de planning, de logistiek en de techniek die nodig is om de rekentoetsen af te nemen en met de inhoud en het niveau van de rekentoets.

Deze voorlichtingsbrochure geeft de algemene informatie die nodig is om de digitale afnames van de pilot rekentoets VO in 2012 goed te organiseren binnen de pilotschool. Naast deze voorlichtingsbrochure is er de 'Activiteitenplanning pilot rekentoets VO 2012' waarin beschreven is welke stappen moeten worden doorlopen en wanneer welke activiteiten plaatsvinden. Mocht er een nieuwe versie van voorlichtingsbrochure of activiteitenplanning beschikbaar komen, dan krijgt de examensecretaris van de pilotschool bericht via rekentoetsVO@cito.nl

Naast de rekentoets VO (pilot-toetsen) wordt ook een aantal centrale examens afgenomen in ExamenTester. Voor deze centrale examens zijn twee voorlichtingsbrochures uitgebracht: één voor centrale examens in het digitale en flexibele examensysteem (vmbo BB en KB) en één voor digitale centrale examens op een vast moment volgens het examenrooster. Deze documenten zijn tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van het College voor Examens.

De procedures die gehanteerd worden in de pilot rekentoets VO komen grotendeels overeen met de procedures bij de digitale centrale examens. Als een school ervaring heeft met ExamenTester, zal veel informatie in deze brochure bekend zijn. Daarom wordt in deze brochure per paragraaf aangegeven of de informatie overeenkomt met de informatie uit de brochures voor de digitale centrale examens.

Belangrijkste overeenkomsten digitale centrale examens en rekentoets VO

- ExamenTester (zie ook paragraaf 3.2.2)

In schooljaar 2011/2012 wordt gewerkt met versie 2.9.8 van ExamenTester.

Bij de centrale examens 2011 is gewerkt met versie 2.9.7. Deze versie moet eerst gedeïnstalleerd worden van het netwerk van de school.

Bijzondere aandacht van de systeembeheerder is nodig voor het volgende:

1. Na het maken van een back-up moet ook de datamap met de data van de examenperiode 2011 worden verwijderd.
2. De module TestCenter 2.9.7 van ExamenTester 2.9.7 moet van elke afnamecomputer worden verwijderd.

- Systeemcheck (zie ook paragraaf 3.2)

Voor de rekentoets VO wordt dezelfde systeemcheck aangehouden als voor de digitale centrale examens. Als de systeemcheck succesvol is uitgevoerd, geldt deze zowel voor de rekentoets VO als voor de digitale centrale examens.

Belangrijkste verschillen

-Deadline systeemcheck (zie ook paragraaf 3.2.3)

De rekentoets VO wordt in maart 2012 afgenomen.

Vanwege deze planning moeten scholen die aan de pilot rekentoets VO deelnemen de systeemcheck hebben afgerond vóór 13 januari 2012.

(Voor scholen die digitale centrale examens afnemen is er nog ruimte om een succesvolle systeemcheck uit te voeren.)

- Bestanden minder zwaar

De bestanden van digitale centrale examens zijn vaak tientallen Mb's (Megabytes) groot. Een bestand met een rekentoets VO is veel kleiner.

- rekentoets VO: minimaal vijf varianten voor zowel 2F als 3F (zie ook paragraaf 4.1)

Binnen de pilot rekentoets VO zijn voor de afname minimaal vijf varianten beschikbaar. Dat geldt zowel voor de rekentoets vmbo, waarin het referentieniveau 2F wordt getoetst, als voor de rekentoets havo/vwo (referentieniveau 3F).

De examensecretaris bepaalt welke variant op welk tijdstip binnen de afnameperiode van twee weken door welke kandidaten wordt gemaakt.

- automatische correctie (zie ook paragraaf 4.7)

De rekentoets VO kent alleen automatisch scorebare opgaven. Correctie van open vragen door een docent komt in de pilot rekentoets VO niet voor.

- Alleen vooruit navigeren (zie ook paragraaf 4.4)

Bij digitale centrale examens kan een kandidaat vrij door het examen navigeren. In de pilot rekentoets VO kan alleen vooruit worden genavigeerd. Een kandidaat kan dus niet terug naar een vorige vraag.

- Geen N-termen (zie ook paragraaf 4.9)

Net als bij de centrale examens VO worden na afloop van de afnameperiode omzettingstabellen van scores in cijfers bekend gemaakt. Bij de rekentoets VO wordt NIET gewerkt met N-termen.

De omzetting van scores in cijfers is in deze pilot indicatief. De gegevens van de pilot worden gebruikt om toe te werken naar definitieve cesuren voor 2F en 3F in de fase waarin de rekentoets VO verplicht is.

3 Activiteiten tot aan de digitale afname

3.1 Aanmelden (specifiek – pilot rekentoets VO)

De aanmelding voor de pilot rekentoets VO verloopt via de website van Cito: www.cito.nl, kies voor voortgezet onderwijs, rekentoets VO.

De inschrijving is geopend vanaf 12 september tot en met 14 oktober 2011.

Alle scholen die zich uiterlijk 14 oktober hebben opgegeven, mogen meedoen aan de pilot.

Voorwaarde is wel dat de FT-check goed is doorlopen (zie 3.2.2).

3.2 Verplichte systeemcheck

Voordat een school digitale centrale examens mag afnemen in ExamenTester, moet eerst een systeemcheck worden gedaan. Binnen de pilot rekentoets VO geldt hetzelfde. Als een school zowel digitale centrale examens als rekentoetsen VO in ExamenTester afneemt kan met één systeemcheck worden volstaan.

3.2.1 Doel

De inhoud van deze paragraaf is identiek aan de inhoud van paragraaf 4.3.1 in de voorlichtingsbrochures voor digitale centrale examens.

Het doel van de verplichte systeemcheck is dat de school de belastingscapaciteit van het schoolnetwerk en de instellingen van de afnamecomputers test.

De systeemcheck wordt gedaan met het Functionaliteiten-Test-examen (FT-examen).

Dit is een speciaal testexamen waarin, naast beeld- en geluidsfragmenten, ook (Flash-)applicaties die in de echte examens kunnen voorkomen, verwerkt zijn. Naast gesloten (door de computer automatisch scorebare) vragen bevat het FT-examen ook enkele open vragen die gecorrigeerd moeten worden.

Het FT-examen is aangepast ten opzichte van het FT-examen in 2011. Het bevat meer vragen uit een echt examen (voorbeeldexamen Nederlands BB 2009) zodat de afnamesituatie beter gesimuleerd kan worden.

De belastingscapaciteit van het netwerk wordt getest door op een groot aantal computers tegelijkertijd het FT-examen te starten. De instellingen van de computer worden getest doordat in het FT-examen alle mogelijke typen vragen voorkomen.

Cito stelt op basis van de datatourgegevens van de systeemcheck vast met hoeveel computers u tegelijkertijd het FT-examen hebt afgenomen. Dit aantal is de norm voor het aantal computers dat tegelijkertijd tijdens een echt examen kan worden ingezet.

3.2.2 Verloop

De inhoud van deze paragraaf is identiek aan de inhoud van paragraaf 4.3.2 in de voorlichtingsbrochures voor digitale centrale examens.

De systeemcheck kan worden uitgevoerd zodra de nieuwe versie van ExamenTester is geïnstalleerd. De installatieprocedure is beschreven in de installatiehandleiding voor de systeembeheerder, en bestaat uit de volgende stappen:

- ExamenTester 2.9.7 deïnstalleren
- ExamenTester 2.9.8 installeren en verbinding maken met de centrale Cito-server

Het versienummer wordt niet – zoals gebruikelijk – verhoogd naar 2.10.

Ophoging naar 2.10 was niet mogelijk omdat ook MBO-instellingen met ExamenTester werken.

Alle VO-scholen ontvangen een nieuw portal account bij Cito zodat zij met een lege versie van ExamenTester beginnen.

Doordat het versienummer niet wijzigt (2.9.8 blijft, technisch gezien, 2.9) is het van groot belang dat *alle* achtergebleven bestanden verwijderd worden van het netwerk van de school. Dit om interferentie tussen oude en nieuwe programmatuur en data te voorkomen. Dit vergt extra aandacht van de systeembeheerder.

Bij het uitvoeren van de systeemcheck gebeurt het volgende:

1. FT-examen installeren en inplannen in TestManager
2. Inloggen in TestCenter en het FT-examen via de optie 'Geplande afname' inladen (met de knop 'Laad toets') op het aantal computers plus 10% reserve, dat tijdens één examensessie gebruikt gaat worden
3. Het FT-examen op alle leerlingcomputers gelijktijdig, d.w.z. binnen een tijdsinterval van maximaal 10 minuten, opstarten (met de knop 'Start toets')
4. Dit FT-examen op elke leerlingcomputer maken en inleveren
5. Het FT-examen corrigeren in CorrectionManager
6. De gecorrigeerde antwoorden met de optie 'dataretour' in TestManager naar de centrale server van Cito sturen

ExamenTester 2.9.7 heeft zich in 2011 minder stabiel gedragen dan ExamenTester 2.8 in 2010. Er waren meer afgebroken afnames dan in 2010 terwijl dit tijdens de systeemcheck niet was geconstateerd. Wij wijzen er daarom op dat het belangrijk is dat de afnamecondities van de systeemcheck zoveel mogelijk overeenkomen met de afnamecondities tijdens de echte afnames. Dat betekent:

1. inladen op dezelfde wijze (alle PC's tegelijk of in groepjes) als bij de echte afnames;
2. op alle PC's gelijktijdig het FT-examen (doen) maken;
3. daarbij alle video- en geluidsfragmenten in het FT-examen volledig afspelen;
4. de werking van Flash-applicaties in het FT-examen controleren.

Bij de uitvoering van bovenstaande stappen zijn de volgende rollen te onderscheiden:

De systeembeheerder:

- de-installeert ExamenTester 2.9.7 (indien van toepassing)
 - o NB:
Het is van groot belang dat alle componenten van ExamenTester 2.9.7 worden verwijderd, ook de datamap.
Bij het verwijderen van ExamenTester 2.9.7 via "wijzigen/verwijderen software" worden de programma's, componenten, objecten en snelkoppelingen verwijderd.
De programmamap van ExamenTester 2.9 is na afloop opgeruimd.
Bij het verwijderen van de software wordt de datamap niet verwijderd. Deze dient na het maken van een backup - handmatig verwijderd te worden (zie paragraaf 6.3 van de installatiehandleiding van ExamenTester voor de systeembeheerder).
 - o Daarnaast dienen de modules TestCenter, TestManager en CorrectionManager verwijderd te worden van elke (!) computer waarop deze zijn geïnstalleerd.
- installeert ExamenTester 2.9.8

De examensecretaris:

- a) voert namen van kandidaten in in TestManager;
- b) voert de naam van een corrector in in TestManager (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- c) installeert het FT-examen in TestManager en maakt een afnameplanning met het FT-examen voor de grootste groep die hij tijdens de echte examenperiode gelijktijdig een centraal examen wil laten afleggen plus 10 % reserve;
- d) zorgt ervoor dat TestCenter op alle leerlingcomputers wordt opgestart en de FT-toets via de optie 'Geplande Afname' wordt ingeladen (op dezelfde manier als bij de echte examens);
- e) **laat het FT-examen op alle computers vervolgens gelijktijdig (binnen 10 minuten) opstarten** met de knop 'Start toets';
- f) laat de FT-examens maken waarbij de afnamecondities zoveel mogelijk lijken op die van een echt examen;
- g) wijst aan de FT-afnameplanning een corrector toe (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- h) geeft de afnameplanning vrij voor correctie (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- i) laat de examens corrigeren of corrigeert deze zelf (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- j) laat de correctie afronden in CorrectionManager (of doet dit zelf) (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- k) sluit daarna de correctie in TestManager (zie onder 'ad b, g, h, i, j en k');
- l) verstuurt de afnameresultaten naar Cito met de optie Dataretour in TestManager.

Ad a. en b.

Dit kunnen verzonden namen zijn om verwarring met de echte afnameplanningen te voorkomen, maar de examensecretaris kan er ook voor kiezen om in deze fase al de echte namen van de kandidaten in ExamenTester te importeren.

Ad b, g, h, i, j en k.

De rekentoets VO kent alleen automatisch scorebare opgaven. Correctie van open vragen door een docent komt in de pilot rekentoets VO niet voor.

Hoewel de rekentoets VO geheel automatisch wordt gescoord, zijn deze stappen voor de systeemcheck toch noodzakelijk. Dit geldt ook voor pilot-rekentoets-VO-scholen, die geen digitale centrale examens afnemen.

Ad d.

Van belang is dat de examensecretaris een afnameplanning maakt met het maximale aantal computers, vermeerderd met 10% reserve, dat tijdens de echte examenperiode op één en hetzelfde moment wordt ingezet.

Advies: Houd rekening met een speling voor (externe) kandidaten die er in de loop van het examenjaar eventueel bij kunnen komen.

Ad f.

- ✓ NB 1: Vul op alle open vragen van het FT-examen een (fake-)antwoord in;
- ✓ NB 2: Speel de video- en geluidsfragmenten in het FT-examen volledig af;
- ✓ NB 3: Controleer de werking van de Flash-applicaties in het FT-examen.

Ad g.

De examensecretaris wordt geadviseerd hier zijn eigen naam in te voeren en het FT-examen zelf te corrigeren.

Belangrijk: Organiseer de afname van het FT-examen op dezelfde computers die ook tijdens de echte afnames gebruikt gaan worden. Zorg ervoor dat de afnamecondities zoveel mogelijk lijken op die van een echt examen.

Tijdens de systeemcheck kunnen systeembeheerder en examensecretaris de hulp invoeren van de ICT-examenhelpdesk.

NB:

Het is ook de bedoeling dat dit daadwerkelijk gebeurt bij technische problemen waarvoor u tijdens de echte afname de ICT-examenhelpdesk zou bellen.

Denkt u niet 'Het is het FT-examen maar', maar bedenk dat een storing tijdens de afname van het FT-examen ook tijdens de echte afname kan optreden.

3.2.3 Deadline systeemcheck, toezending voorbeeldexamens en toestemming

De inhoud van deze paragraaf komt grotendeels overeen met paragraaf 4.3.3 in de voorlichtingsbrochures voor de digitale centrale examens

De rekentoets VO wordt in maart 2012 afgenomen. Vanwege deze planning moeten scholen die aan de pilot rekentoets VO deelnemen de systeemcheck hebben afgerond vóór 13 januari 2011.

Voor scholen die digitale centrale examens afnemen is er meer ruimte. Dit is het enige verschil met paragraaf 4.3.3 van de voorlichtingsbrochures voor de digitale centrale examens.

In 2012 is er één deadline voor de systeemcheck: 13 januari 2012. deze datum moet de school minimaal één systeemcheck hebben uitgevoerd waarbij

- (op minimaal 1 leerlingcomputer) het FT-examen is afgenomen
- de resultaten tijdig (vóór 16.00 uur) naar Cito zijn verzonden via de optie 'Data retour' in TestManager

Als Cito op 13 januari 2012 een aantal FT-computers¹ registreert

- van 1 of meer, ontvangt de examensecretaris de voorbeeldexamens op 25 januari zodat de school kan beginnen met de Proef op de Som (zie paragraaf 3.3). De school heeft daarmee toestemming om in het examenjaar 2012 centrale examens in ExamenTester af te nemen;
- van 0, ontvangt de examensecretaris de melding dat de school niet mee kan doen met de pilot rekentoets VO.

Een school met toestemming bepaalt zelf het aantal computers dat tijdens een echte examenafname tegelijkertijd ingezet wordt. CvE en Cito vinden het **on**verantwoord om bij de examenafname meer computers in te zetten dan er bij de systeemcheck gebruikt zijn. Om die reden kunnen er op de scholen met toestemming ook na de deadline eventueel nog systeemchecks worden uitgevoerd (zie paragraaf 3.2.4).

Toestemming voor afname van CBT-examens in ExamenTester is nog geen garantie voor een goed verloop van de afnames. Het is van groot belang dat de systeemcheck(s) ook naar tevredenheid² van de school is (zijn) verlopen (zie ook paragraaf 3.2.4). Als zich tijdens de afname van het FT-examen technische problemen hebben voorgedaan is het van belang dat de school hierover tijdig contact opneemt met de ICT-examenhelpdesk.

3.2.4 Terugkoppeling aantal FT-PC's via privé-pagina

De inhoud van deze paragraaf is identiek aan de inhoud van paragraaf 4.3.4 in de voorlichtingsbrochures voor de digitale centrale examens.

Via de website van Cito wordt op een privé-pagina van de school het geregistreerde aantal computers getoond waarop binnen 10 minuten het FT-examen is gestart.

Het is niet verantwoord een groter aantal computers in te zetten in één examenzitting.

Als het aantal FT-computers lager is dan gewenst, dan is het van belang om nogmaals een systeemcheck uit te voeren met een **groter aantal leerlingcomputers**. Ook als er nog aanpassingen in het netwerk of op de computers worden doorgevoerd, moet de school nogmaals een systeemcheck organiseren. Uiteraard moet de systeemcheck uiteindelijk zonder onregelmatigheden verlopen. Eventuele extra systeemchecks kunnen ook na 13 januari 2012 plaatsvinden maar wel voor de laatste meetdatum van 23 maart 2012.

De privé-pagina van de school met het geregistreerde aantal computers waarop binnen 10 minuten het FT-examen is gestart, is als volgt te bereiken:

- Ga in de webbrowser naar '<http://centraalexamen.cito.nl>'
- Klik op 'Handleidingen en systeembeheer', en volg de aanwijzingen voor de inzage van het FT-aantal.
- Log in met de volgende gegevens:
 - **Gebruikersnaam:** vul hier het *Brinnummer* in van de schoollocatie.
 - **Wachtwoord:** vul hier de *Gebruikersnaam* voor het configureren van de LocalServer in, die in de brief met inloggegevens bij de zending ExamenTester is vermeld. Deze gebruikersnaam kan na installatie van de LocalServer altijd eenvoudig worden opgevraagd via de settings van de LocalServer. Ga hiervoor naar de computer waarop de LocalAgent draait en klik met de rechtermuisknop op het icoon van de LocalAgent, rechtsonder in de taakbalk van het scherm. Klik vervolgens op **Settings**, en ga naar het tabblad Internet. Daar staat ook deze gebruikersnaam.
- Na inloggen verschijnt een venster met de gegevens van de school.

¹ FT-computer: een leerlingcomputer waarop het FT-examen is afgenomen

² Bijvoorbeeld geen onregelmatigheden zoals crashes, Flash-applicaties die niet goed werken, haperingen bij geluids- en beeldfragmenten.

Meting aantal FT-computers

Van iedere FT-afname waarvan de afnameresultaten met de functie Data retour naar Cito zijn verzonden, meet Cito op hoeveel computers de eerste vraag van het FT-examen binnen 10 minuten op het scherm is getoond na indrukken van de knop 'Start toets'.

Cito doet deze metingen op vijf vaste data:

meetdatum	terugkoppeldatum
vrijdag 9 december 2011	woensdag 14 december 2011
vrijdag 13 januari 2012 (deadline)	woensdag 18 januari 2012
vrijdag 3 februari 2012	woensdag 8 februari 2012
vrijdag 2 maart 2012	woensdag 8 maart 2012
vrijdag 23 maart 2012	woensdag 28 maart 2012

Stel dat op een school de volgende drie FT-afnames hebben plaatsgevonden en van elke afname zijn gecorrigeerde antwoorden verstuurd met de functie Data retour naar Cito.

datum FT-afname	aantal computers dat binnen 10 minuten is gestart
13 december 2011	4
14 december 2011	12
11 januari 2012	25

Dan constateert Cito op de meetdatum van 13 januari dat op de school het grootste aantal computers waarop het FT-examen binnen 10 minuten is gestart, 25 bedraagt. Als de afname op 11 januari naar tevredenheid van de school verliep, betekent dit

- dat de systeemcheck met 25 pc's succesvol is afgerond
- dat het niet verantwoord is meer dan 25 computers, inclusief 10% reserve, in te zetten in één zitting tijdens de examenperiode.
(25 computers inclusief 10% betekent: maximaal 22 kandidaten in één zitting.)

Bij de meting hanteert Cito de volgende uitgangspunten:

- Er wordt uitsluitend gekeken naar FT-afnames waarvan de afnameresultaten via de optie **Data retour in TestManager** naar Cito zijn verzonden.
- Bij het registreren van de FT-computers wordt gemeten op hoeveel computers binnen 10 minuten na indrukken van de knop 'Start toets' de eerste vraag van het FT-examen op het scherm is verschenen;
- Er wordt automatisch gezocht naar het 10-minuten-interval waarbij dit aantal FT-computers het grootst is;
- Het maakt niet uit of FT-afnames in één of meer computerlokalen heeft plaatsgevonden;
- Het maakt niet uit of FT-afnames die op een bepaald moment plaatsvinden, deel uitmaken van één of meer afnameplanningen.

3.3 Proef op de Som

3.3.1 Doel (specifiek – pilot rekentoets VO)

Deze paragraaf komt overeen met paragraaf 4.4.1 in de voorlichtingsbrochures voor de digitale centrale examens. Omdat de systeemcheck binnen de pilot rekentoets VO maar één deadline kent, is er ook slechts één verzendmoment voor de voorbeeldrekenopgaven.

Het doel van de Proef op de Som is om kandidaten en docenten te laten oefenen met digitale centrale examens in ExamenTester en de stappen die genomen moeten worden tijdens de echte examenafname. Ook voor de rekentoets VO is de Proef op de Som een onmisbaar onderdeel van de voorbereiding op de echte afname. De examensecretaris ontvangt hiervoor voorbeeldrekenopgaven. De Proef op de Som is de generale repetitie voor de afname van de rekentoets VO 2012.

De voorbeeldrekenopgaven (voor 2F en voor 3F apart) voor de Proef op de Som ontvangt de examensecretaris in een aparte zending op 25 januari 2012 als de school (met minimaal 1 afnamecomputer) een systeemcheck heeft uitgevoerd vóór de deadline van 13 januari.

De Proef op de Som is belangrijk om de echte afnames goed voor te bereiden voor alle betrokkenen: kandidaten, docenten, systeembeheerders en examensecretarissen. Het is dan ook van belang om tijdens de Proef op de Som met alle kandidaten de digitale voorbeeldrekenoets af te nemen.

3.3.2 Uitvoering Proef op de Som (specifiek – pilot rekentoets VO)

De stappen tijdens de Proef op de Som met de voorbeeldrekenopgaven komen ook voor bij de Proef op de Som bij de digitale centrale examens. Bij de digitale centrale examens zijn er meer stappen te zetten. Dit komt doordat de correctie van de pilot-rekentoetsen VO automatisch verloopt en doordat er bij de pilot-rekentoetsen VO niet met N-termen wordt gewerkt

Tijdens de Proef op de Som voert de examensecretaris de volgende handelingen uit:

- De namen invoeren van de kandidaten in ExamenTester, als dit bij de systeemcheck nog niet gedaan is;
- De voorbeeldrekenopgaven (2F en 3F) installeren in ExamenTester;
- Een afnameplanning maken op de wijze zoals beschreven in de handleiding voor de examensecretaris;
- De voorbeeldrekenopgaven afnemen bij kandidaten;
- Data retour zenden kan, maar is in deze fase niet noodzakelijk.

Adviezen aan de examensecretaris voor de Proef op de Som:

Zorg ervoor dat alle kandidaten kunnen oefenen met de voorbeeldrekenopgaven.

Organiseer de afname van de voorbeeldrekenopgaven tijdens de Proef op de Som op exact dezelfde manier als de echte examens (zelfde computers, zelfde groepen kandidaten).

Eventuele technische problemen tijdens de proef op de som die structureel kunnen zijn, moeten worden gemeld aan de ICT-examen helpdesk van Cito.

Denkt u niet 'Het zijn maar voorbeeldrekenopgaven', maar bedenk dat een storing tijdens de afname van de voorbeeldrekenopgaven ook tijdens de echte afname kan optreden.

3.4 Technische ondersteuning (algemeen)

De inhoud van deze paragraaf is identiek aan de inhoud van paragraaf 4.6 in de voorlichtingsbrochures voor digitale centrale examens.

Lukt het de school niet om ExamenTester gebruiksklaar te maken, dan kunnen drie hulpacties achtereenvolgens ondernomen worden.

Actie 1:

Op de website van Cito staat een lijst van veelgestelde vragen (FAQ's) ('<http://centraalexamen.cito.nl>', kies: ICT-examenhelpdesk). Hier worden meldingen gemaakt van problemen en oplossingen zoals die bij scholen zijn voorgekomen.

Actie 2:

Als op de website van Cito niet de juiste aanwijzingen worden gevonden kan de examensecretaris/systeembeheerder de ICT-examenhelpdesk bellen en het aangetroffen probleem bespreken. De helpdesk zal in overleg met de school een oplossing voor het probleem voorstellen. De helpdesk kan vragen om een bestand op te sturen om na te gaan of de instellingen van het netwerk juist zijn.

Voor het telefoonnummer, het e-mailadres en de actuele openingstijden zie:

<http://centraalexamen.cito.nl>, kies: ICT-examenhelpdesk).

Actie 3:

Indien de hulp van de ICT-examenhelpdesk op afstand niet tot een oplossing van het probleem leidt, kan de helpdesk in bijzondere gevallen besluiten om een deskundige naar de school te sturen om na te gaan welke problemen zich met ExamenTester voordoen. Ter plekke kan deze deskundige in overleg met de systeembeheerder achterhalen wat het probleem is en zo mogelijk de oorzaak van het probleem wegnemen.

NB

De ICT-examenhelpdesk van Cito doet er alles aan om scholen zo snel mogelijk van dienst te zijn. Soms duurt de oplossing van een probleem echter onderhoopt langer dan de examensecretaris of de systeembeheerder acceptabel vindt. In deze gevallen kunnen zij contact opnemen met het College voor Examens via computerexamens@cve.nl. Het CvE zal als onafhankelijke partij trachten een oplossing te bespoedigen.

3.5 Niet deelnemen (specifiek pilot rekentoets VO)

3.5.1 Na de deadline 13 januari 2012 systeemcheck

Scholen die op de deadline voor de systeemcheck nog geen systeemcheck hebben uitgevoerd, mogen niet deelnemen aan de pilot rekentoets VO. De examensecretaris ontvangt dit bericht per e-mail op het e-mailadres dat bij aanmelding is opgegeven.

3.5.2 Eigen initiatief

Mocht de systeemcheck en/of Proef op de Som, naar de mening van de school, onverhoopt zo slecht verlopen dat men afname van de rekentoets VO in ExamenTester onverantwoord acht, dan kan de examensecretaris zijn school uiterlijk tot en met 1 februari 2012 zelf afmelden bij Cito via rekentoetsVO@cito.nl onder vermelding van de redenen hiervoor.

4 Pilot rekentoets VO

In dit hoofdstuk is extra informatie opgenomen die van belang is voor de pilot rekentoets VO.

4.1 Flexibele afname

Elke school ontvangt van de rekentoets VO in 2012 minimaal 5 varianten van de 2F-toets (voor afname met vmbo-kandidaten) en minimaal 5 varianten van de 3F-toets (voor afname met kandidaten havo/vwo). De examensecretaris ontvangt de varianten op cd-rom.

De varianten worden door de examensecretaris toegewezen aan de kandidaten. Daartoe maakt de examensecretaris afnameplanningen op de wijze zoals beschreven in de handleiding voor de examensecretaris bij ExamenTester. Geadviseerd wordt om voor verschillende tijdstippen verschillende varianten te gebruiken. Ook wordt dringend geadviseerd om gebruik te maken van **alle** aangeboden varianten.

Daarnaast wordt er zowel voor 2F als 3F een dyslexie-versie (d-versie) aangeboden (zie 4.5).

4.2 Afnameperiode

De afnameperiode loopt vanaf 12 maart 2012 tot en met 23 maart 2012.

4.3 Toetsduur

rekentoets	toetsduur (minuten)
2F	90
3F	120

4.4 Alleen vooruit navigeren

In de rekentoets VO is het alleen mogelijk om vooruit te navigeren. Een kandidaat kan dus niet terug naar een eerder beantwoorde vraag. Dit wijkt af van centrale examens waarbij een kandidaat vrij door het examen kan navigeren.

4.5 Kandidaten met een beperking

Van ieder niveau van de rekentoets VO (2F en 3F) wordt tijdens de pilot minimaal één 'dyslexie-versie' of 'd-versie' beschikbaar gesteld. In een d-versie kan de kandidaat geluidsfragmenten afspelen waarin de tekst van het beeldscherm wordt voorgelezen. Deze versie kan de school toewijzen aan een kandidaat die over een dyslexie-verklaring beschikt.³

In 2012 zal een onderzoek naar kandidaten met dyscalculie binnen de rekentoets VO gaan plaats vinden. Hierover wordt de examensecretaris nader geïnformeerd.

4.6 Hulpmiddelen

Bij de afname van de rekentoets VO is het gebruik van pen/potlood en kladpapier toegestaan. Het kladpapier mag de toetsruimte niet verlaten en dient na afloop van de zitting ingeleverd te worden. Andere hulpmiddelen zijn niet toegestaan.

4.7 Geen handmatige correctie

De toets is volledig automatisch scorebaar. Dat betekent dat er geen sprake is van correctiewerk door docenten (of een tweede corrector).

³ Conform artikel 55 van het Eindexamenbesluit vwo – havo – vmbo

4.8 Data retour

Het is van groot belang dat de examensecretaris na het afsluiten van de afname de afnamegegevens met de functie Data retour naar Cito stuurt. Op basis van de afnamegegevens maakt Cito toets- en itemanalyses die een belangrijke rol spelen bij de normering.

Bij de papieren centrale examens spelen toets- en itemanalyses van Cito een belangrijke rol bij de normering van de digitale centrale examens. Voor de rekentoets VO geldt hetzelfde. Cito maakt de toets- en itemanalyses op basis van de scores in ExamenTester die de examensecretaris inzendt via de functie Data retour in TestManager.

Het is belangrijk dat dit spoedig na het afsluiten van de afnameplanning gebeurt, zodat van voldoende kandidaten scores voorhanden zijn voor de toets- en itemanalyse. Wanneer Cito geen gegevens ontvangt, kan er geen rapportage verstrekt worden.

4.9 Vaststellen cijfer

Voor de rekentoets VO wordt gewerkt met een andere normeringssystematiek dan bij de centrale examens in het VO. Daarom wordt in de pilot rekentoets VO niet met N-termen gewerkt.

Op basis van de resultaten van de afname en de analyse van deze gegevens bepaalt het College voor Examens per variant van de rekentoetsen VO 2F en 3F de voorlopige cesuur⁴ en een voorlopige omzettingstabel van scores in cijfers voor de rekentoetsen 2F en 3F.

De term 'voorlopig' duidt erop dat volgens de huidige inzichten van experts en op basis van de eerste afnamegegevens de grens tussen voldoende en onvoldoende voor deze pilotrekentoetsen VO ligt op het aangegeven punt. Via koppeling van de gegevens van de afname van deze pilotrekentoetsen VO met afnames in volgende (pilot)jaren, wordt toegewerkt naar definitieve cesuren voor 2F en 3F rekenen. De voorlopige cesuren en omzettingstabellen die bekend gemaakt wordt, zijn een eerste stap om daar naar toe te werken.

Scholen kunnen de omzettingstabellen vanaf 27 april 2012 downloaden van de Cito-website (voortgezet onderwijs-rekentoets VO). Met behulp van de omzettingstabel kunnen zij cijfers van de kandidaten vaststellen.

4.10 Enquêtes

CvE wil de ervaringen bij de afname graag volgen. Daarvoor zijn digitale enquêtes ontwikkeld. Deze zijn bedoeld voor de verschillende functionarissen die betrokken zijn bij deze examinering: ICT-deskundigen, examensecretarissen/toetsleiders, docenten en kandidaten.

Na afname ontvangen de examensecretarissen van scholen die hebben deelgenomen aan de pilot rekentoets VO een e-mail van Cito over de gang van zaken rondom deze enquêtes. Daarin is een link is opgenomen naar de enquêtes. De examensecretaris wordt verzocht de digitale vragenlijsten in te (laten) vullen en te verzenden (via de knop aan het eind van de vragenlijst).

De resultaten worden gebruikt om verbeteringen door te voeren in het vervolg.

4.11 Evaluatie van pilot rekentoets VO

Na afloop van de afnames in maart 2012 zal een evaluatiebijeenkomst georganiseerd worden voor examensecretarissen van scholen die deelgenomen hebben aan deze afnames. Het betreft dan vooral de logistiek, organisatie en procedures. Meer informatie over deze evaluatiebijeenkomst en de wijze van aanmelden hiervoor ontvangt de examensecretaris van de deelnemende scholen via het Steunpunt taal en rekenen vo.

⁴ Onder cesuur wordt verstaan de score die de grens aangeeft tussen voldoende (5,5 of hoger) en onvoldoende (5,4 of lager).